

SÖKANDE

E.ON Elnät Sverige AB
205 09 Malmö

556070–6060

SAKEN

Ansökan om förlängning av nätkoncession för linje

BESLUT

E.ON Elnät Sverige AB meddelas förlängning för nätkoncession för linje med fortsatt rätt att använda en 50 kV luftledning mellan Horsaryd och Storelid, mellan Mieån och Karlshamn samt nätkoncession för linje för en ny 50 kV jordkabel mellan Asarum och Mieån inom Karlshamns kommun, i Blekinge län enligt bilagd karta.

Koncessionen skall med stöd av ellagen 2 kap. 11 § förenas med ett villkor att ledningen ska drivas med normaldrift.

Koncessionsdelen Strömma – Karlshamns T gäller för en (1) ledning förutom på delsträckan Strömma – Markastugölen där de dubbla linorna ska vara kvar men med linorna kors- och parallellkopplade. E.ON ska vidare riva befintlig luftledning mellan Mieån och Asarum och meddela Energimarknadsinspektionen när åtgärderna enligt denna koncession vidtagits.

Nätkoncessionen erhåller anläggningsnummer 380 CHZ och gäller till den 15 oktober 2049.

Energimarknadsinspektionen finner att den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

ANSÖKAN

I ansökan som inkom den 29 juni 2001 har E.ON Elnät Sverige AB (E.ON) ansökt om förlängd giltighetstid för nätkoncession för linje. Ansökan avser att fortsatt få rätt att använda en 50 kV luftledning mellan Horsaryd och Storelid, mellan Mieån och Karlshamn, samt att bygga och använda en 50 kV jordkabel mellan Asarum och Mieån.

För 50 kV luftledningen mellan Horsaryd och Storelid ansöks om en förlängning i befintligt utförande. För sträckan mellan Mieån och Karlshamn T gäller följande. Sträckan Mieån – Strömma är kvar i oförändrat utförande. Från Strömma till Markastuggölen ansöks om att den ena 50 kV ledningen enligt befintlig koncession ska upphöra, men hela dubbelledningen ska vara kvar för att ledningarna ska kors- och

parallellkopplas. Från Markastugölen till Karlshamn T kommer den ena av två befintliga 50 kV ledningar att rivas och den kvarvarande delen kommer byggas om med nya stolpar och linor.

Av ansökan framgår att ledningarna har en total längd om ca 7 km och används för elförsörjningen i Asarums samhälle med omnejd, samt utgör reserv för Karlshamns stad.

Av handlingarna i ärendet framgår att länsstyrelsen i Blekinge län den 17 februari 2000, fattat beslut om att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Energimarknadsinspektionen beviljade ansökan i beslut den 8 april 2003 med villkor att ledningen fortsatt skulle drivas med normaldrift enligt synpunkter från Karlshamn Energi AB. Beslutet överklagades av berörda fastighetsägare den 6 maj samma år. De klagande motsatte sig att koncessionen förlängdes för normaldrift i utförande som luftledning och i befintlig sträckning. Regeringen beslutade den 21 juni 2006 att upphäva beslutet då de ansåg vissa brister i beslutsunderlaget föreligga och förvisade ärendet åter till Energimarknadsinspektionen för ny behandling. Ärendet har nu behandlats på nytt och resulterat i detta beslut.

YTTRANDEN

Banverket, Elsäkerhetsverket Södra tillsynsdistriktet, Försvarets Materielverk, Försvarets Radioanstalt (FRA), Försvarmakten södra militärdistriktet, Karlshamns Energi AB, Karlshamn kommun, Lantbrukarnas Riksförbund Förening länsförbundet i Blekinge (LRF), Luftfartsverket, Länsstyrelsen i Blekinge län, Miljöförbundet Blekinge Väst, Sjöfartsverket, TeliaSonera AB, Telia, Vägverket, samt berörda sakägare enligt markägarförteckning har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet.

I det nedanstående refereras de yttranden som inkommit med E.ON:s svar återgivet efter respektive yttrande samt en mer omfattande kommentar angående kabelalternativet sist i denna del.

Berörda fastighetsägare. Ägarna till fastigheterna Blåbäret 1, 2, 3, 4, 5, Frostentorp 6:8, Hallonet 1 och 2, Nyponet 1 och 2, Odonet 2, 3, 4, Oxbäret 2, 4 och Vinbäret 5, 6, 7, 8, har anfört följande mot en förlängning av koncessionen avseende sträckan Strömma - Markastugölen. E.ON:s ursprungliga ansökan avser endast att få driva anläggningen med reservdrift. Därmed begränsar sig beslutsmöjligheten till att antingen bli ja till reservdrift eller helt nej. Vidare anser markägarna att ledningen ska markförläggas vilket skulle undanröja de visuella olägenheterna av ledningen. E.ON:s koncessionsansökan har dessutom troligen använts som beslutsunderlag av ett antal fastighetsförvärvare (ca 10 st.) sedan 2001 och då är det ansökan om reservdrift som utgjort underlaget. Det är därför orimligt att i efterhand ändra ansökan och därmed förutsättningarna för alla dessa fastighetsägare. Förekomsten av magnetiska fält är ytterligare en källa till oro hos markägarna. Synen av kraftledningen tjänar som en

påminnelse om osäkerheten som kretsar kring hur magnetfälten påverkar oss. Mot bakgrund av försiktighetsprincipen förespråkar markägarna att allt bör göras för att reducera magnetfälten. 5 miljoner kr för en markförläggning av ledningen anses vara ett billigt pris för att förbättra miljön och minska magnetfälten för ett så stort antal berörda fastigheter. Dessutom slipper man då bygga om befintlig ledning vilket reducerar merkostnaderna.

E.ON har föreslagit att befintliga linor på sträckan skall parallellkopplas och korskopplas för att minska det magnetiska fältet. Efter den åtgärden avtar det alstrade magnetfältet från ca 0,7 μ T (mikrotesla) till ca 0,2 μ T vid närmaste bostadshus som ligger 12 m från ledningen. Att flytta luftledningen endast i den delen den löper genom bostadsområdet är inte genomförbart utan hela den tekniska lösningen på sträckan Asarum – Karlshamn måste då ses över. Omfattande sträckningsutredningar krävs innan en kostnadsberäkning kan göras. En kabling av sträckan från väg E22 till Markastugölen är inte standardmässig eftersom sträckan mestadels består av mycket svårframkomlig terräng som bl.a. kräver sprängning. En kabling kräver vidare att två nya kabeländstolpar uppförs i början och slutet av sträckan samtidigt som fem befintliga stolpar raseras. Kostnaden har uppskattats till ca 5 MSEK. Mer om kabelalternativet nedan.

StrömmaFastigheter AB anser att ledningen bör jordförläggas. Strömmafastigheter håller på och tar fram en ny detaljplan för ett område nära ledningen. Ledningen har beaktats i planeringen men de förordar ändå en nedgrävning för att undvika framtida bekymmer. Dessutom är området där ledningen går ett populärt rekreativt område och Natura 2000 klassat.

E.ON svarar att de har en rätt gentemot berörda fastighetsägare att för all framtid bibehålla ledningen. Om en exploatör önskar en förändring p.g.a. planer på annan markanvändning, och flyttning inte omfattas av ellagens (22-26 §§) särskilda flyttningsbestämmelser så är det brukligt att exploatören beställer och bekostar ändringen. Ledningen berör inget Natura 2000 område. Det finns ett Natura 2000 område väster om det planerade bostadsområdet medan ledningen går öster om detsamma.

Länsstyrelsen i Blekinge framför att avseende sträckan Asarum – Strömma saknas en beskrivning av behovet av arkeologisk utredning då ledningen berör en fornborg.

E.ON inspekterade aktuell sträckning i mars 2001 tillsammans med en representant från länsstyrelsen som konstaterade att det troligen inte finns några problem avseende kulturmiljön. Det bestämdes även att länsstyrelsen ska kontaktas 2 veckor innan schaktning samt att museet ska ges tillfälle att närvara vid schaktning på sträckan Fornborgen – Asarum.

Miljöförbundet Blekinge Väst vill jordförlägga samtliga sträckor som berör bostadsområden. På sträckan Mieån-Strömma-Markastugölen gränsar ledningen till ett

biotopskydd (nyckelbiotop) och en sumpskog. Objekten innehåller höga naturvärden som kan skadas vid en ombyggnad av ledningsnätet. Kontakt med skogsvårdstyrelsen bör tas om vilka åtgärder som kan bli aktuella.

E.ON replikerar att magnetfälten i berörda bostadsområden inte kommer överstiga 0,2 μ T efter föreslagna åtgärder (parallellkoppling och korskoppling på delen Strömma – Markastugölen). Inför arbete i ledningsgatan kommer E.ON eller deras entreprenör att inhämta information om närliggande intressen.

Karlshamn Energi AB kräver att ledningen fortsatt drivs som huvudmatning till Karlshamns T samt att ledningen i sin helhet ersätts med jordkabel. Karlshamn Energi anför vidare att ställverket i Karlshamns T är i stort behov av modernisering och att E.ON inte är beredda att genomföra en modernisering förrän man har fått denna koncession förlängd. Detta innebär ökade risker för fel i anläggningen och Karlshamn Energi understryker därför vikten av att ett beslut tas så fort som möjligt. Dessutom förutsätts att anläggningen Karlshamn T – Djupafors kommer att trädsäkras.

E.ON meddelar att modernisering av ställverket kommer att ske när planerad ombyggnad i elnätet är genomförd och sträckan Karlshamn T – Djupafors kommer att ges ett trädsäkert utförande genom breddning av ledningsgatan.

Karlshamns kommun tillstyrker ansökan men vill markförlägga ledningen i de delar den passerar inom bostadsområden. Kommunen uttalar vidare att ledningen ska drivas med normaldrift på sträckan Asarum – Karlshamn, samt att byggnadsnämndens synpunkter om skydd för landskapsbild, natur- och kulturmiljö, samt Natura 2000 områden ska beaktas.

E.ON meddelar att inför arbete i ledningsgatan kommer de eller deras entreprenör att inhämta information om närliggande intressen och söka erforderliga tillstånd.

E.ON angående kabelalternativet.

E.ON anför följande i fråga om de yttranden som inkommit. E.ON tolkar det som att det är på sträckan från Asarum till Karlshamn som ett kablifieringsalternativ önskas, eftersom det är där som bostadsbebyggelse finns. För att kabla mellan dessa stationer är de enda realistiska alternativet att förlägga kabeln genom Karlshamns tätort. Där följer man lämpligtvis befintligt vägnät för att samla intrånget från infrastrukturen. En anledning till att det inte är realistiskt att kabla i befintlig ledningssträckning är främst terrängens utseende förbi Strömma. Terrängen är här kraftigt kuperad med skarpa bergsbranter och att spränga ner kabel här är komplicerat samtidigt som det ger stort ingrepp i berggrunden. Uppskattningsvis skulle ett schakt med drygt 1 m djup och ca 0,5 m bredd krävas vilket får ses som ett relativt stort ingrepp i berget. Efter förlägningsarbetet täcks schaktet och vegetationen längs kabelstråket kommer att utvecklas annorlunda än intilliggande område med sämre jordmån. Även sträckan invid stationen i Karlshamn T är mycket svår att kabla beroende på den bergiga terrängen. För att hitta en möjlig sträckning genom Karlshamns tätort måste en stor mängd kommunalt

planeringsunderlag (detaljplaner, utbyggnadsplaner m.m.) samlas in och analyseras, samt ett omfattande samråd genomförs. En kostnadsberäkning blir mycket generell.

En grov uppskattning är att merkostnaden för att kabla hela sträckan från Asarum till Karlshamn T jämfört med det alternativ som presenteras i ansökningshandlingen är ca 17 MSEK. I kostnadsuppskattningen ingår kabling av ytterligare knappt 5 km, inklusive material, förläggning och återställning samt en ökad rasering av luftledning. Oavsett val av kabelsträckning kommer stora mängder sprängning för kabelschaktet att erfordras.

Den ombyggnad av ledningen som redovisas i ansökningshandlingen innebär att linorna istället kors- och parallellkopplas på sträckan från väg E22 till söder om Markastugölen i syfte att minska magnetfältet. Kostnaden för detta beräknas till ca 300 000 SEK.

Vid en utvärdering av ovan angivna alternativ anser E.ON att konsekvenserna av kabling avseende intrång, ekonomi och tid inte står i proportion till de fördelar det ger. Åtgärden kräver en helt ny ansökan om koncession. I samband med samrådet och arbetet med upprättandet av ansökningshandlingen om koncessionsförlängning gjordes en analys av motstående intressen och realistiska alternativ av bl.a. miljöbalkens rimlighetsavvägning. Därför projekterades en lösning där sträckan från Asarum till Mieån kablats medan andra tekniska lösningar valts som mer lämpliga på sträckorna Strömma – Markastugölen och Markastugölen – Karlshamn T. Uppfattningen i denna fråga är densamma nu som när ansökan lämnades in.

Övriga remissinstanser samt övriga sakägare enligt markägarförteckning har inte haft något att erinra mot ansökan.

Energimarknadsinspektionen har genomfört syn på platsen till följd av invändningarna från berörda fastighetsägare.

SKÄL FÖR BESLUT

Vid meddelande av nätkoncession för linje gäller följande bestämmelser i 2 kap. ellagen (1997:857). En nätkoncession för linje får meddelas endast om anläggningen är lämplig från allmän synpunkt och endast beviljas den som från allmän synpunkt är lämplig att utöva och bedriva nätverksamhet. En nätkoncession för linje får inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Vidare framgår att bl.a. allmänna hänsynsregler och bestämmelser för hushållning med mark och vatten i miljöbalken (1998:808) ska tillämpas vid prövning.

Ledningen som är avsedd att förse Asarum och Karlshamn med omnejd med el får anses lämplig från allmän synpunkt.

Enligt 2 kap. 10 § ellagen får en nätkoncession endast beviljas den som från allmän synpunkt är lämplig att utöva nätverksamhet. Energimarknadsinspektionen finner sökanden lämplig att utöva och bedriva nätverksamhet.

Energimarknadsinspektionen noterar invändningarna ifrån berörda markägare, Karlshamns kommun, Karlshamn Energi AB, Miljöförbundet Blekinge Väst, länsstyrelsen i Blekinge, StrömmaFastigheter AB och anför följande.

Försiktighetsprincipen i miljöbalken 2 kap. 3 § är utformad på följande sätt

"Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön".

Ifråga om magnetfälten konstaterar Energimarknadsinspektionen att för närvarande finns inga fastslagna gränsvärden i anslutning till högspänningsledningar. En viss försiktighet kan dock vara påkallad vid nybyggnation av kraftledningar i anslutning till platser där en större grupp människor vistas, t.ex. skolor, bostäder och daghem. Detsamma gäller i princip även för befintliga kraftledningar. Efter föreslagen ombyggnad genom parallell- och korskoppling av ledningarna kommer magnetfälten att sänkas betydligt. Närmsta bostadshus ligger 12 m från ledningen och på det avståndet kommer magnetfälten att sänkas till ca 0,2 µT. Magnetfälten vid ledningen kan i sådant utförande inte anses avvika från vad som anses normalt i den aktuella miljön.

Energimarknadsinspektionen finner att sökanden genom de föreslagna åtgärderna i tillräcklig grad har iakttagit försiktighetsprincipen. Åtgärderna är förhållandevis okomplicerade att genomföra till en relativt låg kostnad. En markförläggning av ledningen innebär en avsevärt dyrare, omständigare och mer tidskrävande åtgärd än de föreslagna ändringarna av befintlig ledning. Mot bakgrund av detta är det Inspektionens uppfattning att den nytta som en markförläggning av ledningen skulle medföra inte står i proportion till kostnaderna för densamma.

Energimarknadsinspektionen har vidare inte i denna bedömning att ta hänsyn till eventuell framtida användning av mark utan konstaterar att ledningen är förenlig med gällande detaljplaner. Inspektionen konstaterar även att något Natura 2000 område inte berörs av ledningen.

Energimarknadsinspektionen finner som i sitt tidigare beslut att ledningen skall drivas med normaldrift. Med stöd av 2 kap. 11 § ellagen att en nätkoncession ska förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt bör beslutet innehålla ett villkor härom.

Energimarknadsinspektionen finner att ledningen är förenlig med tillämpliga bestämmelser i miljöbalken om hushållning med mark och vatten. Samtliga förutsättningar för att bifalla ansökan föreligger således.

Av 2 kap. 14 § ellagen framgår slutligen att en nätkoncession för linje får förlängas med fyrtio (40) år i taget. Om det finns särskilda skäl eller om sökanden begär det, kan kortare tid bestämmas. Energimarknadsinspektionen finner att nätkoncession ska meddelas för 40 år.

Hur man överklagar till regeringen, se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Hans Olander, avdelningen för tillstånd och prövning vid Energimarknadsinspektionen. Vid den slutgiltiga handläggningen har därutöver Gustaf Widén deltagit som föredragande.

Hans Olander

Gustaf Widén

Bilaga: Karta
Hur man överklagar till regeringen.